

Centraal veneuze katheter

Op de afdeling Hematologie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

informatie

Inleiding

In overleg met uw arts is besloten dat u een centraal veneuze katheter krijgt. Dit noemen we een centrale lijn, lange lijn of Hickman-katheter. In deze folder leest u meer over het plaatsen van de katheter en de verzorging ervan.

Een centraal veneuze katheter

Tijdens uw behandeling heeft u regelmatig een infuus nodig voor het geven van medicijnen en wordt er regelmatig bloed afgenomen. Om te voorkomen dat u hiervoor vaak geprikt moet worden, krijgt u een speciaal infuus: een centraal veneuze katheter. Centraal betekent dat het infuus in een groot bloedvat ligt. Veneus betekent 'in een ader'. Een katheter is een hol buisje.

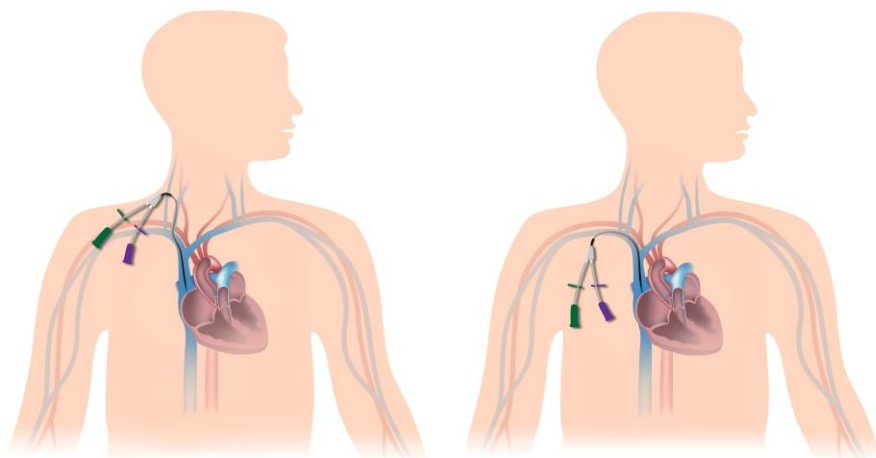
In ons ziekenhuis plaatsen we meestal een zogeheten Hickman-katheter. Dit is de merknaam voor een bepaald type centraal veneuze katheter. De Hickman-katheter is een hol slangetje van ongeveer zeventig centimeter en is gemaakt van siliconen een soort rubber.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een behandeling krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

De katheter bestaat uit meerdere delen

Als de katheter is ingebracht, zit er een gedeelte onder uw huid in een bloedvat en een gedeelte aan de buitenkant van uw lichaam. Het gedeelte buiten uw lichaam splitst zich in twee of drie slangetjes (zie afb. 1). Op de uiteinden van deze slangetjes zit een schroefdoopje (de bionecteur). Het deel van de katheter buiten het lichaam is afgeplakt met een doorzichtige pleister.

de katheter loopt via de hals

de katheter loopt onder het sleutelbeen

Afb. 1: Een Hickman-katheter ingebracht in een groot bloedvat (*)

De Hickman-katheter wordt ingebracht in één van de grote bloedvaten, die in de hals of onder het sleutelbeen lopen (zie afb. 1). Om de katheter op zijn plaats te houden, loopt deze een aantal centimeters onder uw huid door en komt op uw borstkas door de huid heen. In het gedeelte van de katheter dat onder de huid zit, bevindt zich een verdikking van wit sponsachtig materiaal, de cuff. Deze cuff groeit vast in de huid en zorgt ervoor dat de katheter op zijn plaats blijft zitten.

Het inbrengen van de katheter

Vorbereiding

Als u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, moet u dit altijd doorgeven aan de arts. De arts bespreekt met u of en hoelang voor de ingreep u moet stoppen met het innemen van deze medicijnen. Ook het gebruik van pijnstillers moet u doorgeven, omdat sommige pijnstillers een bloedverdunnende werking hebben.

De Hickman-katheter wordt in een groot bloedvat ingebracht. Om onnodig bloedverlies tijdens de ingreep te voorkomen, controleren we vóór uw operatie uw bloedstolling. Daarom nemen we bij u een buisje bloed af.

Voor deze ingreep moet u drie uur van te voren nuchter zijn.

Overgevoeligheid

Als u overgevoelig bent voor bepaalde medicijnen of materialen zoals bijvoorbeeld siliconen, meldt u dit aan uw arts en de verpleegkundige in het ziekenhuis.

Inbrengen van de katheter

Deze ingreep moet onder steriele omstandigheden plaatsvinden. Daarom krijgt u een mutsje op. Daarna wordt de huid rond uw sleutelbeen en uw hals gedesinfecteerd. Vervolgens wordt u toegedekt met steriele doeken.

Als eerste wordt de huid in uw hals verdoofd. De arts prikt met behulp van een echoapparaat de halsader aan. Via deze naald schuift hij een dunne draad in de bloedbaan.

Daarna wordt de huid rond het sleutelbeen verdoofd en maakt de arts een klein sneetje. Via deze opening wordt de katheter onder de huid doorgeschoven richting halsader en aangesloten op de draad.

Met behulp van röntgenfoto's kijkt de arts of de katheter op de goede plaats ligt. Hierna wordt de draad verwijderd.

De aangeprikte plaats in de hals wordt gehecht en afgeplakt met een pleister. De opening onder het sleutelbeen wordt gehecht en de katheter wordt aan de huid bevestigd met een doorzichtige pleister.

De ingreep duurt ongeveer 30 minuten.

De hechtingen worden na ongeveer een week weer verwijderd. Dit gebeurt op de afdeling in overleg met de behandelend arts.

Het verzorgen van de katheter

In het ziekenhuis

Als u bent opgenomen in het ziekenhuis wordt de katheter dagelijks door een verpleegkundige verzorgd. Het is belangrijk dat de katheter niet verstopt raakt. Als er een infuus op aangesloten is, loopt de infuusvloeistof door de katheter en kan deze niet verstoppen. Als de katheter niet in gebruik is (dat wil zeggen als er geen infuus op aangesloten is) spuiten we deze elke dag door met een vloeistof. Zo voorkomen we een verstopping. De dopjes verwisselen we regelmatig; de pleister alleen als dat nodig is.

Thuis

Wanneer u naar huis gaat, bespreekt de verpleegkundige met u hoe de zorg voor de katheter thuis gaat gebeuren. Misschien dat u voor de verzorging en het doorspoelen van de katheter naar het ziekenhuis moet komen of dat een gespecialiseerde verpleegkundige van de thuiszorg bij u langs komt.

Thuis is er meestal geen infuus op de katheter aangesloten. Om verstopping van de katheter te voorkomen moet de katheter minstens één keer per week met een oplossing worden doorgespoeld. Ook de dopjes worden één keer per week verwisseld.

De pleisters waarmee de katheter is vastgeplakt, kunnen loslaten door bijvoorbeeld transpiratie. U kunt dit oplossen door er zelf een pleister bij te plakken. U mag de pleister nooit zelf verwijderen. U kunt ook contact opnemen met degene die uw katheter verzorgt.

Douchen en zwemmen

Als de pleister op de insteekplaats nog goed zit, kunt u gewoon douchen. Als u gaat douchen moet de bionecteur afgesloten zijn met een speciaal dopje.

Zwemmen en in bad gaan is niet toegestaan. De pleister kan dan loslaten. Hierdoor kunnen bacteriën bij de insteekopening komen of kan de katheter een stukje verschuiven.

Complicaties

Een enkele keer kan het inbrengen van een katheter of het hebben van een katheter ook complicaties geven.

Tijdens de ingreep is er een kleine kans dat de longvliezen worden aangeprikt. Hierdoor ontstaat een klaplong. Als dit gebeurt moet u hiervoor apart behandeld worden.

De eerste dagen na de ingreep kunt u wat (spier)pijn en een stijf gevoel in uw schouder hebben, aan de kant waar de katheter is ingebracht. Soms ontstaat er een bloeditstorting (blauwe plek) bij de insteekopening van de katheter. Deze plek is pijnlijk, maar trekt vanzelf weg.

Het is mogelijk dat u een infectie krijgt bij de Hickman-katheter. Dit kan een infectie van de huid zijn of een bacterie die in de bloedbaan komt. U moet dan behandeld worden met antibiotica. Soms is het nodig de katheter om deze reden te verwijderen.

Redenen om het ziekenhuis te bellen

- Koorts boven de 38°C.
- Herhaaldelijk ernstig rillen en klappertanden ('koude rillingen').
- Pijn of roodheid bij de insteekopening van de katheter.
- De katheter is beschadigd.
- De katheter lijkt naar buiten te schuiven.

Heeft u één of meerdere van deze klachten, bel dan naar afdeling B3 om met één van de verpleegkundigen te overleggen. De afdeling is 24 uur per dag bereikbaar, tel. (078) 652 34 93.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen of opmerkingen heeft, aarzelt u dan niet om deze met de verpleegkundige te bespreken. Uw reactie is welkom.

Als u na uw ontslag nog vragen heeft of als zich problemen met de katheter voordoen, dan kunt u bellen naar de verpleegkundigen van afdeling B3.

De afbeeldingen in deze folder die gemerkt zijn met een ^() zijn afkomstig van Shutterstock en via een licentieovereenkomst door ons verkregen. Het is derhalve aan derden niet toegestaan om deze afbeeldingen op welke wijze dan ook, te gebruiken of te kopiëren. Voor het eigen gebruik van deze afbeeldingen verwijzen wij naar www.shutterstock.com*

Albert Schweitzer ziekenhuis
afdeling Hematologie
december 2018
pavo 0558